

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**
Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora
a treia-ora 10 bani.

Doi presidenți.

— Loubet și Fallières. —

Loubet

Fallières

Dăm aci protetele a doi presidenți a Francei. Cel din stânga este potretul lui Loubet, care cu mult tact și energie a condus în cei din urmă 7 ani statul francez și acum se retrage în viața privată.

Potretul din dreapta e al lui Fallières, nou alesul president. Fallières e om bătrân, de 65 ani. E de obârșie din partea de

meazăzi a Francei. La început a fost avocat. În politică joacă rol de vre-o 30 de ani. A fost odată prim-ministru, de șese ori ministru și apoi presidentul senatului. El e radical, dar s'a arătat nepărtinitor în luptele politice.

Celor ce i-au gratulat după alegere, a zis, că va urma o politică stămpărată, nu va porni luptă împotriva tradițiilor și convingerilor

vechi. Va lucra în spiritul libertății și va ține cu sfîntenie constituția. Apoi a zis, că-i va servi de pildă înaintasul seu, Loubet.

Fallières intră în slujba statului, ca cel dintâiu și cel mai mare deregător, în 18 Februarie c.

Rugăm pe onorații și iubii nostri cetitori, cari nu 'și-au înnoit încă abonamentul, să se grăbească a-l înnoi în curînd, deoarece cu numărul viitor vom fi siliți a opri trimiterea foii la adresa acelora, cari nu vor fi plătit abonamentul.

Noul president al Francei.

În 17 Ianuarie c. — cum am amintit — s'a făcut pe 7 ani alegerea de president al Francei, al marelui și nobilului popor francez, frate dulce cu poporul român. Doi candidați serioși au figurat la aceasta alegere: Armand Fallières și Doumer, cari amîndoi joacă de mult rol politic de frunte în patria lor, reprezentând fiecare o direcție po-

litică deosebită. Fallières aparține politicii radicale, ear' Doumer e contrar acesteia. La alegere au învins radicalii, scoțînd cu majoritate de voturi de president pe Fallières. El a întrunit 449 de voturi, pe când Doumer a primit numai 371.

Noul cap al Francei este în vîrstă de 65 de ani, cu trecut politic însemnat. Cariera sa a început-o ca avocat la țară, apoi pășind pe terenul politic, a fost de mai multe ori ministru și șase ani a fost presidentul senatului. El e un om bun, simpatic și bărbat cu multe espriențe pe terenul vieții de stat. Cu toate aceste până acum nu a dat dovezi, că e și un bărbat de mari concepții, pentru mari și grele lucruri, un bărbat cu vederi largi și profunde, de cari chiar acum are așa de mare lipsă poporul francez.

În lăuntru Francei e în curgere încă fierberea provocată prin desbinarea și desfacerea între stat și biserică, care

a avut de urmare neînțelegerea dintre Francia și Scaunul papal. Trebuie mare tact și multă înțelepciune și cumpe-neală dela conducătorii Francei și în deosebii dela presidentul ei, ca în lupta aceasta poporul francez să nu capete rane grele, și cu urmări păgubitoare. Radicalii, alegînd de president pe Fallières, au dat a înțelege, că în lupta cu biserica și în alte reforme din lăuntru, vor merge până în capăt pe calea apucată, resturnînd multe stări și alcătuirii din trecut. Poate că în acest avînt radical va fi lipsă și de zăgazuri, ca ceea ce se face să se facă cu gînd și înțelepciune, ca ori ce lucru mare. Ear' a pune aceste zăgazuri e chema în locul dintâiu presidentul. Eată de ce rol greu îl așteaptă pe Fallières lăuntru.

În afară asemenea e situația gîgășă. Tocmai acum s'a ivit un fel de neînțelegere și răceală între Francia și Germania, din pricina Marocului. A

area aceasta se va deslega în conferința întrunită în Algeciras, dar vorba că interesele Franciei trebuie să fie părăsite cu energie și preste tot vaza publică trebuie susținută, cum a fost sprijinită în vremea prezidenției de 7 ani a lui Loubet. Aceasta e așadar nu ușor, stând Franca ca republică în fața singurii fațe de atâtea state puterice, cu împărați și regi în frunte. Sarcina de-a păstra și susține în fața vazei Franciei cade e așadar în locul ei pe umerii prezidentului.

Eată unele din grelele datorințe, așteaptă pe noul president. Viitoarea arată, întru-cât el va putea pune îndatoririlor, legate de înaltost. Noi dorim, ca lucrarea lui să spre binele, înaintarea și mărirea Franciei.

Beck în retragere. »Bud. Hirl.« e informat, că șeful general al statului maior al armatei noastre, baronul Beck se va retrage în curând din postul său. Causa sunt stările de azi din monarhie. Urmașul lui va fi comandantul de corp din Viena, Fiedler. Știrile mai nouă din Viena desmint aceasta informație a foaiei »Bud. Hirl.«

Războiul vamal cu Sârbia. Bulgaria și Sârbia au încheiat uniune vamală. Ministerul nostru de externe, aflând că aceasta legătură dintre cele două state balcanice e păgubitoare pentru monarhia noastră, s'a împotrivit, dar neisbutind să zădăruiască încheierea legăturii vamale, a luat măsuri de retorsiune contra Sârbiei. Din Viena se anunță, că monarhia noastră zilele aceste va închide granițele pentru negoț față de Sârbia, ear Goluchovski, ministrul nostru de externe, a declarat lui Vuici, reprezentantului Sârbiei în Viena, că cu 1 Martie c. monarhia noastră va aplica tariful vamal autonom față de Sârbia.

Despărțimintele „Asociațiunii“ pe lucru. La apelul ce l-a făcut comitetului central al »Asociațiunii« pentru ținerea de prelegeri economice pe sate, des-

părțământul Bistriței a hotărât să organizeze astfel de prelegeri în comunele Borgo-Mijloceni, Brașfalău de sus, Sereșel, Galați Rușior, Ardan, Monor și Budacul-rom. Pentru ținerea prelegerilor comitetul despărțământului a recercat pe D-nii învățători: Teodor A. Bogdan (Bistrița), Vasile Băciu (Șoimuș), Gavril Hordoan (Bileag), Gregoriu Romanessi (Monor) și pe D-l preot Ioan Bărsan (Rustior).

— La apelul pentru participarea la expoziția română din București, în despărțământul Selagiu s'a constituit un comitet de doamne și domni frunțași, conștător din 8 doamne și 17 bărbați,

Dorim ca să vedem lucrând astfel și celelalte despărțăminte ale »Asociațiunii«.

De preste săptămână. În Rusia mișcările revoluționare în decursul săptămânii trecute tot mai mult s'au domolit. În Caucaz mai dăinuiește rescoala. Ici-colea s'au întemplat atentate cu bombe.

— În Anglia au decurs alegerile pentru parlament.

— La noi stările sunt tot încurcate. Primministrul Fejérváry a fost în audiență la Mai. Sa, și a raportat despre situație.

— Conferința din Algeciras discută proiectul despre oprirea contrabandei cu arme.

Din România.

Numărul meseriașilor.

Ministerul domeniilor a publicat statistica meseriașilor din România. Din ea reiese, că în întreaga țară se află 53,843 de meseriași, dintre cari 32,458 sunt Români, 14, 171 streini și 7214. Jidovi. Românii formează deci în general 61.44%. Acest percent e mai mare în Ploiești (79.63%) și mai mic în Galați (46.50%). Din numărul total al meseriașilor 21,443 sunt patroni și măiestri, ear 32,400 calfe. Afară de aceștia sunt elevi (ucenici) în toată țara 5257.

Starea sămănăturilor.

După stările sosite la ministerul domeniilor starea sămănăturilor este din cele mai îmbucurătoare. Mai pretutindenți câmpul este acoperit cu zăpadă, afară de câte-va județe din Oltenia.

compusă de însuși părintele, care și în celea mai măhnitoare clipite din viață te fac să zimești, ca de pildă:

Să trăiască țiganu
Cât a bate ciocanu
Șinca tetea șinca mo
Aolete tuști mando

Haia zuma, zuma, zuma, zuma
Del morai codel codăna.

Dar apoi în casa dumnisale, lângă vinișorul »Madeira«... dar...

L'am întâlnit întâia-și dată acuma-s patru ani. — Și era oare cum mi-l închipuisăm? Căci am uitat să spun că după nume de mult îl cunoșteam. Și cine nu-l cunoaște?... Nu și da.

Nu căci nu mi-l închipuisem așa de adus la spate, nici atât de palid, nici atât de blând la mers, la gest și la glas.

Ne-am înțeles însă dela primele cuvinte.

Și când mi-a recitat multe din viața poporului român, mi-am înșămnat cu grabă acest descântec de dragoste.

Evreii fugiți din Rusia.

Este știut, că din pricina tulburărilor din Rusia s'au refugiat mulți Evrei în România, cari se află mai cu seamă prin orașe. Polițiile orașelor fac acum conscripția acestor Evrei. După ce vor fi conscriși, fiecărui cap de familie i se va da un bilet de liberă ședere în România pe timp de 30 zile, termen care se poate prelungi de prefectură cu încă 30 zile, la expirarea cărora toți Evreii refugiați trebuie să părăsească țara.

DIN LUME.

Conferința din Algeciras.

La conferința din Algeciras a venit la desbatere întâiu afacerea cu contrabanda (ducerea pe furiș) a armelor în Marocco. Conferința a numit o comisie, care să facă propuneri în privința aceasta. Comisia a statuit 16 puncte, cari se vor lua la desbatere în conferință. Vor urma apoi alte afaceri la desbatere. Reprezentantul Marocului El Mokri a declarat, că Sultanul e aplicat a introduce reforme în Marocco.

Știri mărunte.

La alegerile pentru parlamentul Angliei liberalii au câștigat majoritatea. Au fost aleși până acum 252 deputați liberali, 114 uniuniști, 79 naționaliști și 36 de-ai partidului muncitorilor.

În camera (dieta) Franciei s'a prezentat proiectul de buget al armatei; în proiect se cer cu 84 milioane mai mult, ca în anul premergător.

Cetitorule

lățește „Foaia Poporului“ între
cunoștinții tăi!

Din Mediaș.

Anul acesta cu prilejul celui de al 1905 an al sârbării nașterii Mântuitorului lumii, poporul nostru din Mediaș au avut frumoase lucruri de remarcat. Voiu descrie deci pe scurt eve-

FOITA.

Părintele Teodor Borza.

Prietinția și duhul cel blând și pururea voios al părintelui Borza este de o măsură cu totul deosebită de ale altor muritori.

Nu-i voi face eu nici biografia, nici critica în bine sau în rău a scriselor, ziselor și faptelor lui; ca unul ce-l cunosc totuși țin să scriu numai câteva trăsături de condei din fugă, ca prietin în societate și ca înfățișare de dădnică de ținut minte și de urmat.

Părintele Borza nu-i un personaj prea cunoscut cetitorilor acestei foi, căci ale sale lucrări literare nu le cunoaștem bine și nu toții. Așa cum mic e domnia sa, n'a să fie mare, cu toate acestea dispune un manuscris nu mai puțin ca 350 anecdote scrise în poezie de felul celor înalte ale lui Speranță, Anecdote făurite sau

41 de boghi, toți ca unu
Să ne spuneți curat
și mai adevărat,
de-o fi să fie
de-o fi să vie
norocu la noi
să ne spuneți voi
să cază'n prag
așa pe cum vă trag.
Am soțitor
ce vine cu dor
și cu amor.
Cruce'n masă
cruce'n casă
mămăliga tot pe masă
norocu din casă se nu iasă.

(Va urma).

Sentință.

Lipsa de recunoștință o observăm la cineva numai atunci, când încetăm a-i face bine.

Vânătoare de lupi pe șesul Ungariei.

Iarna e lumea lupilor, Mânați de foame, ei ies de prin păduri cu grămada atacând târlele și ocoalele de oi, uneori și pe oameni, în drumul mare. Când e iarna în putere intră chiar și în sate, cum s'a întâmplat zilele acestea în Maramureș.

Stîrpirea lupilor se face uneori cu otravă, care se pune afară în câmp. Astfel se stîrlesc lupii în iarna aceasta în Maramureș, pe terenul de vînat al archiducelui Iosif și în hotarul câtorva comune din Săcuime. Pentru a pune la cale aceasta, trebuie îngăduială dela ministru.

În cele mai multe părți însă se fac vânători asupra lupilor și astfel se rădesc. Pe șesul cel mare al Ungariei, unde nu prea sunt pedeci pentru călăreți, vânătorile se fac călare. Ilustrația noastră ne arată o astfel de vânătoare.

nimentele ce s'au dezvoltat în jurul școlii noastre pentru binele și folosul poporului. Mai întâiu de toate deci: Pomul de Crăciun și biblioteca populară.

Subscrisul constatând de mult lipsa acestor două momente însemnate, am formulat următoarea rugăminte:

»Precum o floare sădită în grădină, dacă nu este grijită și cultivată în continuu, se sălbătăcește și-și pierde orice calitate nobilă, întocmai și omul, după ce au ajuns în viața socială dacă nu are mijloace de a se cultiva și mai departe, încetul cu încetul dă îndărăpt și își pierde și ceea ce au apucat a prinde de pe băncile școlii.

De acest adevăr fiind pătruns, subscrisul m'am decis să fac aceasta rugare fraților înstrăinați.

Mediașul este un orașel săsăsc, pe malul stîng al Târnavei mari, cu o mulțime de români, câștigându-și pâinea cu amar și abia putînd da piept cu năcazurile zilei. Pruncii lor mai toți cercează școala noastră, cărora de astă dată prin sprijinul Dvoastră m'am hotărât să le vin în ajutor.

Școala noastră trăbuie să fie școală de model, lucru, care însă nu se poate realiza așa ușor. Nădăjduesc tare totuși, că prin sprijinul oamenilor buni vom ajunge acolo, unde mai de mult trebuia să fim. S'o prevedem deci cu toate celea mai de lipsă. Să prevedem copii cu armele științii, câștigându-i pentru școală și scopurile ei prin pomul de Crăciun, cât mai vartos să punem basa la o bibliotecă solidă populară, din care, la rîndul său, toți cei dornici să cuieagă învățătură.

Un învățat german a zis: Acolo unde se cere un galbin pentru școală

dați o sută, căci școala este arma viitorului. Ajuțați-ne deci care cu cât puteți și nu uitați că prin școală ajungem la lumină, prin lumină la unire și prin unire la tărie și mărire».

Aceasta rugare s'a trimis credincioșilor noștri în America, anume domnilor Traian Porea localizat în orașul Homestead și Nicolae Todea Lițu în Cleveland Ohio. Amândoi ne au răspuns prin câte o colectă, anume dl. Porea a adunat 70 cor. dl. Todea 39. Numele contribuitorilor le vom publica în nrul viitor.

Din acești bani s'au spesat pentru pomul de Crăciun mere, smochine, nuci, cărți, zaharicale și alte mărunțișuri, la 120 de băeți, pentru care pot adeveri cvitanțele în regulă, în preț, de 49 coroane 78 fil. De 29 cor. 78 fil. s'au procurat cărți pentru biblioteca populară gr.-cat. din Mediaș, cari sau predat în socoteală după preț și număr, comitetului și senatului nostru școlar.

Restul activ de cor. 29.66 se predau de o camdată casierului școlii, până la o ulterioară comandă de cărți.

Cu acest prilej așa dară și pe aceasta cale mi-a ajutat bunul Dumnezeu de am putut pune basa și la biblioteca poporului cea atât de mult reclamată în toate părțile. Tuturor marimimoșilor contribuenți, le mulțămesc din suflet pentru faptele nobile, ce dela sine se laudă. Îndeosebi bunilor colectanți Traian Porea ni N. Todea cari desi înstrăinați pe alt tărâm departe au cauzat cu aceasta ocaziune, mare bucurie copilașilor, din jurul pomului de Crăciun cum și poporului present în s. biserică ce i aclamau cu strigătul »Trăiască.« — E rîndul poporului acuma, să înțeleagă menirea acestui capital intelectual, ca

toți și din toate părțile să sprijinim b.bloiteca ce ne stă la dispoziție. La lucru deci fraților, căci »numai știința și iscusința ne vor scăpa«...

(Va urma)

Isidor Dopp.

Reuniunea învățătorilor români gr.-cat. din archidieceasă.

De lângă Arles, Ianuarie 1906.

VII.

Cu vie plăcere am cetit în nrul 1 al »Foaiei Școlastice« a acestui an continuarea din nrul 19 a anului trecut a raportului general, înaintat din partea Comitetului central adunării generale, despre activitatea reuniunii învățătorilor din Archidieceasă pe anul 1904/5, consemnarea membrilor onorari și fondatori ai reuniunii noastre.

Nr. roman 9 litera d) a statutelor dispune, că pe membrii onorari îi alege adunarea generală la propunerea Comitetului central dintre acei cetățeni ai statului ungar, cari s'au distins pe terenul instrucțiunii și a educațiunii populare ori și-au câștigat deosebite merite pentru reuniune.

Precum știm, membrii onorari ai reuniunii s'au ales în 1900 cu ocaziunea serbării jubileului de 200 ani a S. Uniri, când și reuniunea noastră își ținuse adunarea sa generală.

După ce avem acum în organul nostru o consemnare esactă și oficioasă, sunt convins, că și cetitorii »Foaiei Poporului« se vor interesa a ști că cine sunt distinși din partea reuniunii noastre și cine au meritat ca adunarea generală pe baza propunerii comitetului central să-i aleagă de membrii onorari.

Reuniunea are 9 membri onorari: Alimpiu Barbolovici, vicar forancu în Șimleul-Silvaniei, Iuliu Bardosy, inspector reg. școl. I. p. Sibiu, Ioan Boros, canonic Lugoj, Tit Budu, vicar al Marmăției, Dr. Augustin Bunea, canonic metr. Blaj, Dr. Vasiliu Hosszu, episcop Lugoj, Ioan M. Moldovan, preposit Blaj, repausatul Ioan Papiu, fost preposit Gherla și Ioan Urzicean, protopretor cercual în retragere, Giurgiu.

Tot în nrul 1 publică »Foaia Școlastică« și consemnarea membrilor fondatori, cari conform dispoziției § 9, litera b) au plătit în cassa reuniunii odată pentru totdeauna 40 cor. și prin asta au ajutat și augmentat în măsură mare fondul reuniunii.

După consemnarea zisă reuniunea noastră are până acum 53 membrii fondatori, adică numai cu 3 mai mult ca reuniunea suroră din ținutul Lugojului, deși noi suntem 562 membrii ordinari.

Sperăm însă că cu ajutorul lui Dumnezeu conlucrând toți umăr la umăr, vom întrece în puțini ani pe frații noștri din ținutul Lugojului.

Membrii fondatori sunt: George Barbat, protop., Blaj, Sever Barb contabil la »Murășana« Reghin, Artimon Blăjan, paroch în Obreja, Ioan Bastea, paroch în Cincul-mare, rep. George Boer, fost lăcot. în Vad, Dr. Augustin Bunea, canonic Blaj, Ioan Bunea, paroch în Vad, Dr. Augustin Chețan, avocat în Reghinul-săsesc, Virgil Codarcea, paroch în Șermaș, Valeriu Comșa, paroch în Copăcel, Jeroteiu Crișan, paroch gr.-cat. Abafaia, Ștefan Crișan, inv. pens. Teiuș, Demetriu Cătean, preot Săcădate, Agustin Dobrean, proprietar în Tulgheș, Ioan Dobrean, paroch în Corbu, Alecsiu D. Donescu, paroch în Vaslăb, Iosif Dragomir, proprietar în Lupoie, Ioan Dumitrean, inv. pens. Șard, Dr. Elie Dăian, prot. în Cluj, Dr. Amos Frâncu, adv., Ioan Fulicea, par. Șinca-veche, »Economul« institut de credit și economii, Valeriu Florian, paroch în Racovița, Augustin Giurgiu, oficial de bancă Cluj, Dr. Ioan Harșia, avocat Reghinul s., Iacob Macaveiu, vicar Făgăraș, Iosif Lita, paroch în Iclod, Dr. Isidor Marcu, canonic Blaj, Damaschin Mesaros, proprietar Sebeș, Simion Micu, protopop în Alba-Iulia, Metrop. Dr. V. Mihaly de Apșa, patronul reuniunii, Ioan M. Moldovan, preposit, George I. Muntean, dir. preparandial, Vasiliu Muntean, paroch Solovestru, Ioan F. Negruțiu, profesor prep., Aurel Niculescu, comerciant Tulgheș, Alecsiu Pocol, proprietar de mine Bărcut, Vasiliu Podobă, Cluj, Pintilie Lința, Reghinul-s. Gavril Pop, canonic, Iacob Popeneciu, protopretor pens. Venetia-inf., Iosif Popescu, director de bancă Reghin, Dr. Victor Poruțiu, adv. Cluj, Dr. Ioan Popescu, adv. Turda, Nicolau Racotă, medic Șeica-mare, Nicolau Rațiu, paroch în Turda, repos. Vasiliu Rațiu, fost vicar, George Repede, paroch în Homorod, Simion Retezan, inv. pens. Ioachim Totoian, paroch Micești, Iosif Sipoș, măestru tăbăcar Reghinul s. și repos. Petru Uilăcan, protop. Reghinului.

Arleșanal.

Teatru român în Sibiu.

După un veac de vremuri, earăși am avut ocazie să auzim vorbă românească în teatrul orășenesc din loc. Cu toate că fraza aceasta am folosit o de atâtea-ori, o folosesc și aici, căci e la loc, fiind că Doamne rar avem ocaziune de aceasta aici, noi amenințați încă de germanism, dar' în sfârșit puțin totuși e mai bine ca nimic!

Vineri în 19 Ian. st. n. s'a dat comedia »Năsdraveniile divorțului« de Labiche. Ca piesă comedia e bună și a fost bine aleasă. Dacă caut să sumez impresiile mele, găsesc că reprezentația a fost succesă, dar' de altă parte n'a reușit, precum ar fi fost de dorit.

Actorii, mă folosesc de numirea aceasta, au jucat bine, foarte bine — ca diletanți. Partea bărbătească a rolurilor a fost în mâni mai bune, și mai succese, ca rolurile femeiești. Întâi și întâi e acolo dl Bărsan, care atât prin jocul lui cât și prin vraja simpaticeii sale aparițiuni ne-a făcut să uităm, că avem de a face cu diletanți. Admirabil au fost interpretate, cu un comic sănătos, rolurile unchiului și a socrului, cel dintâi prin comic, cel din urmă prin siguranța și eleganța mișcărilor; amicul de casă a fost bine redat, însă cu nuanse de declamare.

La rolurile femeiești observ, că soacra a făcut impresie de prea tinără, jocul de altcum a fost bun. Aneta, veritas non amatur, dar' a fost prea adormită; puțină vioiciune n'ar fi stricat, căci fata contrasta foarte tare cu mama și e rar cazul, când l'ex-rêmes se touchent. Mai bine a fost jucat rolul al treilea de dra Tani Cosma.

Publicul nostru român se vede că s'a mulțămît în mare parte numai cu știrea îmbucurătoare, că e teatru român, deoarece ce mai multe fețe românești puteau să fie, decât au fost. Așa nu putem crea artă română, ci sprijinind de fapt producțiile diletanților noștri.

61g.

Românii-macedoneni în 1905.

În viața fraților noștri Români din Macedonia sau cum se numesc ei Aromâni, anul 1905 a fost un an greu. Au avut să sufere mult pentru naționalitatea lor din partea Grecilor, cari ar vrea să-i grecezeze. Dar ei au rămas și vor rămâne și pe mai departe credincioși limbii noastre strămoșești și toate unelțile mișelești ale Grecilor se vor sfărma de țaria și stăruința fraților noștri.

»Revista Macedoniei« dela 1 Ian. v. c. înșiră în șir cronologic întâmplările mai de frunte, ce s'au petrecut în anul 1905 la Macedo-Români și cari sunt următoarele:

Anul 1904 a convins pe de-o parte pe toți Românii, că o înțelegere cu Patriarchia din Constantinopol pentru a se sluji românește în bisericile noastre este imposibilă, iar pe de alta a convins pe Patriarch că toate excomunicările și anatemele clerului grec, sunt neputincioase ca să oprească propaganda ro-

mână în mersul său înainte, acum după 40 de ani de muncă pacinică, dar' hotărâtă, pe tărâmul național.

De aceea, Patriarchul recurge la forța brutală, la bande, la înfricare pentru a obține ceea-ce n'a putut face cu blestemele și anatemele clerului.

La 2 Ianuarie 1905, o ceată de derbedei atacă pe protopopul român Tudor în cea mai umblată stradă din Monastir.

La 15 Februarie 1905 un îngrozitor împătrit omor este făptuit de banda de greci de sub comanda cretanului Iani, în comuna Negovani.

La 25 Februarie este omorât părintele Emanoil, superiorul mănăstirii române din Oșani.

La 7 Martie este bătut de Greci directorul școlii Comerciale române din Salonic.

Într'un cuvânt teroarea bandelor este în plină activitate. Pe măsură ce bandele se înmulțeau și spăriau pe Românii naționaliști, pe atât se credea că o împăcare cu Patriarchul ecumenic nu e cu putință și diplomația română a pus toată străduința pe lângă M. S. Sultanul, ca să se creeze Aromânilor o situație mai bună.

La 9 Mai, M. S. Sultanul întărește în mod solemn existența naționalității române în Turcia și-i dă prin Iradea imperială, drepturi civile egale cu acelea de cari se bucură celelalte naționalități creștine din imperiu.

Iată textul acelei Iradele: (porunci).

»M. S. Imperială Sultanul, care în sentimentele Sale de înaltă justiție și îngrijire părintească pentru popoarele Sale își întinde binefacerile și favorurile Sale asupra tuturor supușilor săi credincioși, fără deosebire de rasă nici de religie, luând în considerare suplicile supuse, în timpul din urmă, la picioarele Tronului imperial, de către supușii săi Români, a binevoit să poruncească ca în virtutea drepturilor civile, de cari dânsii se bucură cu acelaș titlu, ca și ceilalți supuși musulmani, comunitățile lor să desemne pe muhtari, conform cu regulamentele în vigoare; ca, după cum se practică pentru celelalte comunități, membrii Români să fie de o potrivă admisi după regulă, în consiliile administrative și ca înlesniri să fie acordate de către autoritățile imperiale profesorilor numiți de către zisele comunități pentru inspectarea școalelor lor și îndeplinirea formalităților edictate de legile imperiului pentru deschiderea de nouă așezăminte școlare.

»Această ordonanță imperială a fost comunicată despărțămintelor respective pentru executarea ei.

Afară de aceasta, Iradeaua din 9 Mai poruncește liberă întrebuițare a limbii române în școli și biserici.

La 10 Mai, Ministrul Otoman al Justiției și al cultelor, comunică Patriarchatului ecumenic printr'o teskere, (scrisoare) drepturile acordate Aromânilor prin Iradea Imperială.

La 7 Iulie, Patriarchatul protestează contra Iradelei din 9 Mai, susținând că nu se găsesse în toată Turcia decât 100 000 de elinoviak, cari sunt însă greci de sentimente.

Acelaș lucru îl face și Ministrul Greciei la Constantinopol în ziua de 15 Iulie.

La 20 August, se comunică din Atena că bandele se formează la văzul tuturor. Cete numeroase de cretani și de tâlhari străbat stradele Atenei, cântând cântece haiducești.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Al XVII-lea Raport general

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiiului pentru anul 1904.

(Urmare și fine).

Diferite afaceri.

Mașina de sămănat spicoase am pus-o la dispoziția școalei economice din Seliște cu scop de a se folosi atât la acea școală cât și de economii din cerc. *Grapa noastră de fâneațe și săpătorea* *planet junior*, au fost folosite de diferiți membri ai Reuniunii.

Cărțile editate sub numirea „*Biblioteca Reuniunii noastre*”, în 1904 s'au sporit cu broșura Nr. 12, intitulată „*Scurtă povățuire la stîrpirea șoarecilor de câmp*”, a cărei traducere în românește o datorim membrului Reuniunii noastre, dlui profesor semin. *Nicolae Vătășan*.

Aci este locul să amintim, că aranjând „*Asociațiunea română pentru înaintarea și răspândirea științelor*” din București în anul 1903 o expoziție acolo, comitetul a expus rapoartele noastre generale și cărțile apărute în editura Reuniunii. Comitetul aranjator al expoziției ne-a decernat *Diploma și medalia de aur și cea de colaborator*.

În vederea foametei, pricinuite de neașirita secetă, ce a dăinuit în aproape întreg anul 1904, n'am întârziat a aduce la cunoștință publică favorurile îmbiate de minister relative la transportarea sării pentru vite, pentru nutrețuri etc. În același timp, în urma recercării oficiului de vice-comite și a magistratului nostru, ne-am adresat prin circular special către toate comunele noastre politice, rugându-le să ne arete produsele de bucate și nutrețuri din 1904; productul aproximativ, ce se poate prevedea pentru toamna aceluiaș an; soiul de sămânțe, de cari proprietarii ar avea mai arzătoare trebuință pentru sămănat; dacă recolta nu este suficientă, cu ce anume ar fi să se ajute mai de grabă populațiunea; câte brațe muncitoare sunt lipsite de lucru și pe cât timp ar fi să li-se caute ocupațiune? Primăriile au fost mai departe rugate a ne arăta dacă se găsesc proprietari, cari ar fi aplicați să primească vite spre iernare și între ce condiții? Datele câștigate, din cari unele destul de importante, le-am transmis de cu vreme la locurile competente spre eventuală considerare. În fine am publicat consemnările proprietarilor, cari au pus în vânzare nutrețuri și cereale și am vestit proprietarii, că ministerul ne-a transpus spre distribuire 100 broșuri, ce tratează despre iernarea vitelor.

Ajutoare bănești în 1904 am primit dela Institut de credit și economii „*Albina*” din Sibiiu, cor. 200; dela comisia economică comitatensă cor. 200 și dela Institutul de credit și economii „*Doina*” din Câmpeni cor. 40.

Pentru bunul și neprețiosul serviciu, ce ni-l-au oferit domnii prim-pretori *Ludovic Fabritius* din Sibiiu, *I. Schöpp* din Sebeșul-născut, *Hermann Mangesi* din Mercurea, *Gustav Haner* din Mocriș și *Petru Dragits* din Seliște, prin încassarea taxelor, primească recunoștința noastră.

Cu privire la membrii Reuniunii, constatăm că numărul acestora a sporit la 753, dintre cari fundatori 3, onorari 1, pe viață 11, (scăderea de 1 membru provine din împrejurarea, că secretarul *Victor Tordășianu*, suplinind diferența taxei, a trecut din șirul membrilor pe viață, în șirul celor fundatori); ordinari 725 și ajutători 13.

Dureros am fost atinși de multele casuri de moarte, întemplate în șirurile noastre în anul 1904. Astfel cu regret am înregistrat moartea primului membru fondator al Reuniunii noastre, a neuitatului *Aurel P. Barcianu*, fost vice-president al „Reuniunii economice din Orăștie” și proprietar al revistei „*Bunul Econom*”; apoi a membrilor ordinari: *Demetriu Ivan*, proprietar în Apoldul-sup., *Ioan Voicu*, proprietar în Gurariului; *Achim Oana*, proprietar în Mag; *Spiridon Fleșeriu*, propr. în Mercurea, *Ioan Mieu*, propr. în Roșia-săs., *Ioan Stoicuța*, paroch în Săsciori, *Nicolae Neamțu*, învățător-diacon, *Nicolae Peligrad*, econom, ambii din Seliște; *Constantin Bucșan*, ec. din Sibiel, *Ioan Broju*, preot c. și r. militar, *Nicolae Mihălțan*, par în Slimnic și *Dorina Coroian n. Rațiu*, soție de avocat în Cluj.

În cursul anului 1904 comitetul a ținut 14 ședințe, în cari s'au luat 200 concluse.

De încheiere amintim, că membrul din comitet, dl *I. I. Lăpădatu*, fost secretar II la „*Asociațiune*”, chemat la alt post afară de comitatul nostru, și-a dat demisiunea.

Averea Reuniunii.

În anul 1904, conform rațiociniului, s'a realizat un venit de cor. 2689.91, ear cu restul cassei din 1903 de cor. 516.92, un venit de cor. 3206.83.

Din *isvoarele proprii* ale Reuniunii a încurs suma de cor. 2249.91, ear restul de cor. 440, îl constituie ajutorul oferit de Institutul de credit „*Albina*” cu cor. 200; ajutorul Institutului de credit „*Doina*” din Câmpeni cu cor. 40 și cel de cor. 200 al comisiei economice, comitatense pentru premiile expoziției de vite.

Sumele dela *înrădăcirile* din rațiociniu în comparație cu *budgetul* dau următorul rezultat:

S'a încassat mai mult ca *preliminat* la titlul „*Taxe dela membri*” cu cor. 900, ce provine din împrejurarea, că în 1904 au încurs unele taxe restante din 1903; ear mai puțin ca *preliminat* la titlul „*Interese după depuneri*” cu cor. —.09 și la „*Venite extraordinare*” cu cor. 60.—. De altfel o constatăm cu satisfacțiune, că în 1904 preste tot s'a încassat mai mult ca *preliminat* cu cor. 623.91.

Din *comparația sumelor dela cșitele* din rațiociniu cu *budgetul* rezultă, că s'a spesat mai mult ca *preliminat* singur la titlul „*Cărți agricole*”, cu cor. 17.— motivat prin faptul, că pentru traducerea cărții ce tratează despre dări de *I. Schöpp*, de Reuniune încă netipărită, s'a solvit un onorar de cor. 100.—, ear cor. 17.— s'au solvit în prețul tiparului broșurei „*Scurtă povățuire la stîrpirea șoarecilor de câmp*”; s'a spesat mai puțin ca *preliminat* la titlul „*Prețul semințelor*” cu cor. 14.68; „*Intruniri agricole*” cu cor. 71.56; „*Simbria servitorului*” cu cor. 4.—; „*Spese de cancelarie*” cu cor. 18.56; „*Distribuire de pomi*” cu cor. 46.—; „*Raportul general etc.*” cu cor. 54.— și la titlul „*Spese neprevăzute*” cu cor. 47.40. Nu s'a cheltuit nimic sub titlul „*Procurarea de animale de prăsilă*”, „*Pentru pepiniere*” și „*Mașini agricole*”.

La titlul „*Posițiuni investiționale*” s'a încassat pentru cărți și coale de comptabilitate vândute cor. 126.52; fondul expoziției anuale a primit pe lângă interesele de cor. 25.93, suma de cor. 176.60 din venitul curat realizat dela expoziția industrială din 1902. La fondul de premii, întemeiat de membrul nostru pe viață dl *A. Lebu*, am adaus interesele cu cor. 4.28. Tot la acel titlu am petrecut subvenția comitatului pentru procurarea de vite de prăsilă cu cor. 1800.— și fondul stipendiilor pentru vieri, întemeiat de secretarul *V. Tordășianu* cu cor. 100.—.

La *crogațiunile* titlului „*Posițiuni investiționale*”, am indus suma investită în industria de casă, albumuri etc., cu cor. 5185.01, cum și împrumuturile contrase dela diferite fonduri cu cor. 2925.—, în scopul acoperirii speselor cu Albumurile.

Averea totală a Reuniunii la finea anului 1904 constă din cor. 35.10 bani gata; 1 serie fonciar „*Albina*” cu prețul nominal de cor. 500.—; 4 acții ale fabricii „*Transilvania*” à 50 cor., reduse la cor. 100.—; o pretenziune la însoțirea de credit sistem *Raiffeisen* din Veștem, cu cor. 41.40; prețul mobilierului, colecțiilor, cuptorului de uscat poame, cărților etc. cari fac cor. 2400; în industria de casă, inclusiv albumurile, am investit cor. 11,600.—. Observăm aci, că drept investiție privim suma cheltuelilor rezultată după subtragerea sumelor încassate din abonamente etc. în anii 1902 și 1903. În scopul confecționării Albumurilor etc., am contras din 4 fonduri ale noastre un împrumut de casă cu suma totală de cor. 2925.—, care s'a re-plătit în 1905 cu interesele conveniende. Fondurile de noi administrate în 1904 dau suma de cor. 3422.01, inclusiv sumele anticipate conform celor de sus. Acestea fonduri au crescut cu subvenția comitatului pentru prăsirea vitelor și cu noul fond pentru acordarea de stipendii în cauza vieritului.

Valorile, din care se compune averea reuniunii, sunt cuprinse în inventar, căruia se alătură consemnarea colecțiilor agricole.

Budgetul pentru anul 1906 prevede venit anual de cor. 2450, ear spese de cor. 2130. Rămâne astfel un escedent de cor. 320.—.

Din *ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”*, ținută la 18 Decembrie n. 1905.

Pantaleon Lucuța
president.

Victor Tordășianu,
secretar.

Nutrirea vacilor cu lapte.

În timpul din urmă, în economiile mai mari, au început economii a se ocupa tot mai mult cu economia vitelor, decât cu cultivarea bucatelor. Aceasta o fac ei mai cu seamă pentru că prețul bucatelor e tare schimbăcios și une-ori abia se pot scoate cheltuielile lucrului din acela.

Dar nu ori și ce soi de vite se poate recomanda pentru creștere. Sunt anumite soiuri mai de jos, pe cari se le bagi macar în coșul cu bucatele, după cum se zice, și tot nu poți face nimic cu ele. Apoi pentru un econom harnic nu e tot una se crească cu aceeași cheltuială o vită în preț de 200 coroane sau una în preț de 400 coroane.

Recerința cea mai însemnată la creșterea vitelor este nutrețul. De aceea se și zice și cu drept cuvânt: »că precum îți este nutrețul de bun, așa îți vor fi și vitele«. Înădărar va ținea economul vite de un soi ales și nu va avea nutrețul corespunzător pentru ele, acelea vor slăbi vezând cu ochii și astfel nu vor putea corespunde nici ele, nici următorii lor scopului pentru care se țin în economie. Fără un nutreț corespunzător vitele de lucru nu vor putea presta cum se cade munca așteptată dela ele, ear' vacile cu lapte nu vor avea de unde se dea laptele recerut.

Înainte deci de a se apuca cineva de o economie mai înțeleaptă, trebuie să-și examineze starea sa economică. Trebuie să-și examineze nutrețul atât după calitate, (bunătate), cât și după cantitate (mulțime). Trebuie să știe mai departe, că care nutreț e mai bun pentru vitele de lucru.

Pentru vacile cu lapte acela e nutrețul cel mai bun, care adecă conține mai multă albumină (albuș) și e bogat totodată și în sucuri de apă, pentru că albumina îmbunătățește calitatea, ear' succurile înmulțesc cantitatea laptelui.

Cel mai bun nutreț pentru vacile cu lapte a acela, care la 1000 chlgr. greutate de vită se vin 25 chlgr.

albumină, care sporește deopotrivă atât bunătatea cât și mulțimea laptelui. La nutrirea vacilor cu lapte joacă un rol foarte însemnat tărițele, turtele de ulei, grăunțele, plantele de nutreț, fânul, otava și paie. Nutrețurile acestea trebuie amestecate astfel, ca la 1000 chlgr. din greutatea vitei să se socotească 24 chlgr. nutreț păios, 2.5 albuminos 12.5 mustos și 0.4 chlgr. unsuros. Pe lângă un astfel de nutreț, vacile rămân tot grase și dau lapte mult.

La nutrirea vacilor cu lapte economul trebuie să fie cu deosebită băgare de seamă și la anotimpuri, pentru că într'un fel trebuie nutrite vacile iarna și într'alt fel primăvara și vara. La trecerea vitelor dela nutrețul de iarnă la cel de primăvară trebuie să se purceadă treptat și nu dintr'odată, de oare ce prin aceasta s'ar putea întâmpla chiar și umflarea s'au creparea vitelor nutrite astfel, de oare ce nutrețurile verzi se descompun mai curând în burtă și astfel o fac de se umflă dintr'odată fără de veste.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

APEL

cătră publicul român din Regatul ungar pentru participare la Expozițiunea generală română din 1906.

(Urmare și fine.)

În scopul de a înzestra toate cele 16 secțiuni, împreună cu casa țărănească din Transilvania, în condițiuni cât mai mulțămitoare și de a prezenta în pavilionul Românilor din regatul ungar un tablou sistematic, unitar și complet al individualității noastre etnice, al stărilor noastre și al tuturor manifestărilor vieții naționale a poporului nostru, Comitetul central s'a înțeles cu Comisariatul general din București, ca pregătirile Românilor din Ungaria și Transilvania pentru expoziție, să se facă exclusiv numai cu intervențiunea organelor »Asociațiunii« și că toți câți vor voi să participe la expozițiune, vor avea să se adreseze pentru informațiuni și la plasarea obiectelor, fără excep-

țiune, numai la Comitetul central în Sibiu, pentru că numai astfel va fi posibil de a face selecțiunea cuvenită între obiectele de expus și de a împedea expunerea unui material fără valoare și necorespunzător scopului urmărit.

»Asociațiunea« din a sa parte va institui, prin organele ce le va exmite și cu ajutorul despărțimintelor sale, în toate centrele mai însemnate ale comitatelor locuite de Români, câte un Comitet local, care să organizeze și conducă lucrările pregătitoare și colectarea obiectelor.

Și până la timpul când aceste Comitete locale, în cari vor fi invitate și dame române și a căror adrese se vor publica în timpul cel mai apropiat, — își vor putea începe activitatea, publicul român din țară se va putea orienta din cele comunicate mai sus cu privire la împărțirea și cuprinsul secțiunilor pavilionului, și toți câți vor putea și vor voi să participe la expozițiune, vor putea începe pregătirile necesare ca să poată trimite obiectele de expus la timp potrivit și ca pavilionul nostru să poată fi pe deplin înzestrat până la deschiderea expozițiunii, de care ne desparte abia o jumătate de an.

Apelăm deci la toți prietenii culturii poporului nostru, cari se știu încălzi pentru idealurile noastre naționale și nu se retrag nici dela muncă și jertfe pentru înaintarea intereselor noastre obștești, să se pună pe lucru, să adune ce este de adunat, să îndemne unde va fi de îndemnat, ca participarea noastră la expozițiunea generală română din 1906, să devină o mare și deamănă manifestățiune națională a Românilor din Ungaria și ca aceștia să se prezinte la marea sărbătoare a Românilor în condițiuni corespunzătoare importanței elementului nostru în sinul națiunii române.

Biroul Asociațiunii din a sa parte va îngriji ca publicul nostru să fie informat pe deplin și la timp asupra mersului lucrărilor pregătitoare, și anume și asupra modalităților în cari este a se anunța participarea la expozițiune și va avea să se facă trimiterea obiectelor. Va da anume la toți câți i-se vor

VESELIA.

Foița glumeață a »Foi Poporului«. —

Țină minte.

Badea Mitru, om cu stare
Și la minte iscusit,
Cu nevasta a dus-o bine
Încât toți l'au pismuit,

Dar' acum de-un timp încoace
Îțele s'au încurcat
Răul a intrat în casă
Că-ci, se caartă ne'ncetat.

Că din ce pricină însă
Nu se știe apriat,
Unii zic că badea Mitru
Ci-că ar fi vinovat...

Alții spun că lelea Saftă
Ar fi foarte rea de gură,
Și că de un timp încoace
Pe bărbat îl tot înjură...

Nice una, nice alta
Nu cred că-i adevărat,
Una însă știu — pot spune
Nu de mult s'a întâmplat.

Am văzut pe badea Mitru
Că se duse la pădure,
Și m'am dus la lelea Saftă
Împrumut după săcure.

Și fiind săcurea dusă
I-am cerut o sărutare,
Dară Safta-mi dete-o palmă
Deși azi capu-mi tresare...

Și ca să-mi răsbun rușinea
Am mințit pe al ei bărbat,
Că atunci lelea Saftă
S'a lăsat de-oam sărutat.

De atunci pacea din casă
A eșit, s'a dus pe munte,
De altă-dată țină minte
Și mai bine mă sărute!

Petru O. Orlățeanul.

Mărunțișuri.

Săculul și coferul.

Merge un Săcuiu la Oșorheiu, să-și vază de unele treburi. La marginea orașului se întâlnește cu un om, fel de domn, dar cam zdrențos, vorba neuitatului nostru Creangă:

Cu nădragii de anglie
Petece pe ei o mie...

Acesta avea un cofer gol și cum vede pe Săcuiul, îl îmbie să-l cumpere, că l-l dă eștin.

— Și de ce treabă-i lădușia aia de pânză? îl întreabă Săcuiul, care nu mai văzuse cofer.

— În asta poți să bagi cioarecii, becheș, cămașă, ismene, tot...

— Iaj Istenem, grăi Săcuiul mirat, apoi dacă bag totul în el, să merg acasă în pielea goală, gol ca napu? Nu-mi trebuie...

adresa, informațiile și instrucțiunile de cari vor avea trebuință.

Accentuăm încă de acum, că participarea la expozițiune trebuie anunțată biroului »Asociațiunii« cel mult până la 1 Aprilie 1906, arătându-se în mod specificat obiectele ce se vor expune (descrierea, originea, numărul, volumul și greutatea lor), ca apoi expedițiunea să se poată face conform instrucțiunilor ce se vor da din cas în cas și în consonanță cu biletele ce vor fi trimise în dublu, deodată cu obiectele de expus.

Obiectele a căror trimitere nu se va anunța prin asemenea bilete și nu vor sosi la timpul și locul ce se va designa, vor fi refuzate, deoarece biroul nostru va putea exopera și asigura expozanților înlesnirile de transport și de vamă, precum și plasarea corespunzătoare a obiectelor numai în cas, dacă se vor observa cu toată rigoarea instrucțiunile ce se vor stabili.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 12 Decembrie 1905.

Iosif Sterea Șulețu,
president.

Iosif I. Lăpădat,
notar.

„Fondul luminilor“ din Sâmbăta-infer.

Ni se cere publicarea următoarelor:

Rimnic-Vâlcea, Ianuarie 1906.

În anul 1904 în Nrii 20 și 37 ai mult prețuitei »Foaia Poporului« am dat două scrisori privitoare la punerea bazei »Fondului luminilor« din comuna bisericăscă gr. or. Sâmbăta de jos (comitatul Făgărașului.) Stându-mi acum la dispoziție Actul fundațional ce l-am făcut și subscris de membrii fondatori, aprobat de comitetul parohial și întărit de către V. Consistoriu Archidieceșan din Sibiu, Vă rugăm a-l publica.

Nicolae Moisin.

Eată cuprinsul actului amintit:

Venerat Consistor Archidieceșan gr. or. în Sibiu.

Subscriși călăuziți de un sfânt îndemn creștinesc și stăpâniți de un ferbinte dor, ca să ajutăm și noi după putință biserica, spre binele și fericirea neamului nostru, ne-am hotărât în Domnul, ca să punem baza unui modest fond bisericăsc, numit »Fondul luminilor« și acela crescând din an în an prin capitalizarea intereselor și prin ajutoare date de către credincioși, se ajungă cu timpul a fi în stare ca din interese să se plătească salariul învățătorului școlii noastre române confesionale gr. or. din comuna Sâmbăta de jos, dispunem următoarele:

1. Contribuirile noastre date, de câte două coroane fiește care, din care sumă (patruzeci coroane) cu începutul lunii lui Martie 1898 s'au cumpărat luminările trebuincioase în biserică, cu profitul ce au adus vânzarea lor până acum dă suma totală de 62 coroane 36 fileri și se află depuși la banca românească »Furnica« în Făgăraș, cu libel de depunere, se formeze baza pentru fondul numit »Fondul luminilor« bisericei române gr. or. din Sâmbăta de jos, care se fie pentru totdeauna neatacabil și interesele lui se nu servească decât numai și numai la salarizarea învățătorului școlii noastre confesionale române gr. or.

2. Acest fond sub numirea de sub I se rămână pentru totdeauna la o bancă românească publică, capitalizându-se interesele din an în an, până ce va ajunge la capitalul îndestulitoriu ca din interes să se poată plăti salariul învățătorului școlii noastre amintite mai sus. Oriși ce ajutoare precum și venitul din vânzarea luminărilor din biserică, ce ajung suma de cinci coroane, se vor depune la bancă numai decât, ca să nu se țină nefructificați.

3. Nici odată din acest fond, de nimeni nu se va putea da la oameni particulari nici un împrumut.

4. Acest fond sub rubrică separată »Fondul luminilor« se va trece de către comitetul parohial în tot anul în rațiociniul bisericei sus pomenite, ca așa se poată fi controlat și censurat de Prea Venerabilul Consistoriu Archidieceșan gr. or. din Sibiu, sub a cărui înaltă controlă și supraveghere îl punem.

5. La un cas trist de-a înceta școala noastră confesională gr. or. română din Sâmbăta de jos de-a mai funcționa ca atare, înainte ce ar ajunge acest fond la capitalul de lipsă sau și după aceea, atunci fondul aflător pe acel timp se va pune la dispoziția Prea Venerabilului Consistoriu Archidieceșan gr. or. din Sibiu, ca din interesele acele ce era să se dea salariul învățătorului, să se creeze stipendii pentru copii talentați și săraci din această comună, cari vor studia în gimnazii, școli reale etc. etc., ori cari se vor aplica la diferite meserii. Spre acest scop se vor întrebuința din interese două părți și a treia parte se va întrebuința spre înfrumșetarea bisericei și punerea în stare bună a cimiterului.

6. Preferiți la sus numitele stipendii vor fi întâiu băieții și băiețele, cari vor fi scoboritori din familiile subscrișilor fondatori.

Stipendiile neîmpărțite se adaugă la capital.

7. Spre perpetuarea acestei nobile fundațiuni și pentru ca să se îndemne și alți credincioși a ajutama și contribui la sporirea acestui fond, dorim ca ajungând fondul la capitalul, care va putea da preste douăzeci coroane interese, din acel an începând, în tot anul în ziua de 6 (sase) Decembrie st. v. se va servi un parastas pentru odihna sufletelor celor repotați fondatori și pomenirea evlaviosilor ajutători ai fondului acestuia, având preotul celebrant a primi pentru serviciul parastasului 5, scris cinci coroane.

8. Ne rezervăm dreptul până vom trăi a fi în serviciul cu vânzarea luminilor în biserică, precum și cu purtarea socotelilor și eu predarea lor On. Comitet parohial, precum și cu depunerea sumelor adunate la bancă. (vezi punct 1.)

După moartea noastră a fondatorilor, de cele înșirate mai sus întracel punct, On. Comitet parohial se va îngriji prin un regulament detaliat.

Umilit subscriși fondatori înaintăm acest act fundațional în două exemplare originale, rugând respectuos pe Prea venerabilul Consistoriu archidieceșan gr. or. să se îndure a ne aproba și înțări acest act fundațional; un exemplar se va păstra de venerat acela și unul în archiva bisericei noastre române gr. or. din Sâmbăta inferioară.

Începem cu dorința, ca bunul D-zeu, dela care vine tot binele se-și reverse darul și binecuvântarea sa preste acest mic și modest început, ca la timpul seu crescând și înmulținduse s'aducă roadele dorite de noi! Dzeu să ajute!!!

Acest act fundațional l'am dat și întărit prin subscrierile noastre proprii în Sâmbăta de jos, la anul Domnului una mie nouă sute, în șaptezeci zile ale lunii lui Ianuarie.

Fundatori:

Vasile Mușat, paroch. Nicolae Moisin, Săliște, neguș.
Sebastian Stan, inv. Ioan Achim. George Șuteia.
Ioan Gavrilă, epitr. bis. George Mândrea.

Nr. 886 Ep.

»Aprobat«

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan, ca senat epitropesc, ținută la 5 Februarie 1900.

Dr. Ilarion Pușcariu,
archim. vicariu episc.

Dr. Ilie Cristea,
secretariu.

Știri econ., comerc., jurid., indust.

„Codreana“ noul institut de credit și economii din Băsești (Selagiu) a fost deschis în 9. Ianuarie c.

Hemeul din Ardeal. Fîind roada de hemeu bună, prețurile hemeului au scăzut tare. Totuș hemeul, prăsit în Ardeal pe la Sighișoara a trecut aproape tot până la finea lui Dec. tr. Astă toamnă s'a vîndut din Sighișoara pentru străinătate 2247 de baluri. În țară s'au vîndut în total 167 de saci de hemeu, anume pentru Timișoara 105, Turda 18, Sibiu 5, Sereda din Ciuc 24, Neutra 15. În total s'au vîndut în piața Sighișoarei cam 142—4 de măji metrice, în preț de 142.400 coroane.

Scumpirea crumpenelor. Din New-York se scrie, că acolo roada de crumpene din anul acesta e pe gătate și America are lipsă de crumpene cari vor fi duse din Europa. Agenții cumpărători se interesează și de roada de crumpene dela noi și e posibil, că vor face cumpărări și pe aici. În acest cas se va urca prețul crumpenelor.

Negoțul cu Marocco. Acum cînd statele europene în congresul dela Algeciras vreau să ia măsuri față de Marocco, cu deosebire privitor la asigurarea liberă a comerțului, e interesant a se vedea care e circulația comercială a diferitelor țări cu Marocco. În anul 1904 au făcut negoț (import și export) cu Marocco:

Anglia	în preț de	44,700.000	franci
Francia	» » »	22,073.000	»
Germania	» » »	12,575.000	»
Spania	» » »	7,507.000	»
Italia	» » »	2,039.000	»

De aci se vede, că Francia are cu mult mai mari interese comerciale în Marocco, ca Germania.

Tîrg de cai de lux. Ministrul ung. de comerț a încuviințat cererea orașului Brașov de-a ținea tîrg de cai de lux în fiecare an în 16 August.

Pentru asigurarea vitelor. În Pianul de-sus — după cum scrie »Tovărășia« — s'a întemeiat o tovărășie ocațională pentru asi-

gurarea vitelor; ea are deja 62 membrii. — În Zernești asemenea e în întemeiere o asemenea însoțire.

FELURIMI.

Cum va fi vremea în 1906 Am văzut din nrul trecut, cum ne profetește «călindarul cepelor» umblarea vremii în 1906.

Eată acum cum ne-o prevestesc astronomii:

În Ianuarie nu va fi frig mare și durabil, ci va fi ninsoare, ploi și neguri pe schimbate.

În Februarie va fi vremea rece, din când în când vfore și vânturi. În 9 Februarie e zi critică, cu întunecime totală de lună, începutul căreia se va vedea și la noi. În jumătatea a doua vremea va fi mai moale, cu ninsori amestecate cu ploaie.

În Martie la început vreme rece, vântoasă și ploiasă, cu neguri și ninsori. În jumătatea a doua va fi vreme plăcută și mai caldă, cu puțină ploaie.

În Aprile va fi vreme schimbătoare, cu ploi, ninsori și în unele zile vânturi.

Maiu promite a fi frumos, ici-colea cu ploi vforoase.

Iunie va fi mai mult secetos, cu ploi puține.

Iulie va fi cu călduri, dar va bate și grindina și vor fi ploi viforoase.

August va fi ploios.

Septembrie la început promite a fi frumos, ici-colea ploi vforoase. În jumătatea a doua vremea va fi recoroasă, cu vânturi, negură și îrgheț noaptea.

Octobre va fi preste tot umed, ploios, neguros și rece.

Novembre rece cu vânturi viforoase, mai rar ploi și ninsori și neguri. În jumătatea a doua ploi și ninsoare.

Decembre se începe cu umezeală: ploi și neguri, amestecate cu vânturi. Va fi Crăciun alb și cutremure de pământ.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Șeica-mare.

(Urmare și fine.)

Cu plăcere și cu cea mai mare recunoștință amintim aici, că neobosiții reprezentanți ai Reuniunii pentru înfrumusețarea st. biserici, dl Ilie Palii și cu dl Aron Banciu ne-a trimis aici o listă, cu care d-nialor au colectat dela următorii domni frumoasa sumă pentru scopul Reuniunii. Contribuenții deși departe în America, totuși nu și-au uitat de podoaba casei Domnului.

Numele membrilor din America pe 1905 ai Reuniunii pentru înfrumusețarea bisericii gr-cat. din Șeica-mare:

Ilie Duca, 40 cenți, Boarta; Nicolae Rosniță, 40 cenți, Kesler; Ilie Ciorgovean, Ilie Palii, Ioan Dan, Zachî Mordasean, Dumitru Notar, Ioan Palu, Marie Palu, fiecare câte 50 cenți, Sofia Ciorgovean, 1 dol., Marie Dan,

50 cenți, Ioan Cazila Iacob, 50 cenți, Ioan Bengea, sen. 2 dol., Ioan Bengea, jun. 50 cenți, Anica Bengea, 1 dol. 50 cenți, Ioan Căndea, 3 dol., Marie Căndea, 3 dol., Ioan Dan, de ziua anomastică donatie 1 dol., Samoilă Tolciu, 2 dol., Ioan Bengea, de ziua anomastică donatie, Ioan Bengea, jun. Ioan Cazila Iacob, câte 50 cenți, Ana Notariu, 1 dol., Dumitru Notariu, iun. 50 cenți, Ioan Pavel Palii, 2 dol., Ioan Axentea, 1 dol., Stefan Silvas, 2 dol., Ana Silvas, 1 dol., Aron Banciu, 1 dol., toți din Șeica mare; Ioan Stănilă, 25 c. Samoilă Armie, 20 c. Nic. Muntean, 25 cenți, Ioan Frățilă, 40 cenți, Dum. Filip, Iacob Stănilă, 20 cenți, Ioan Hila, Iacob, 25 cenți, Ioan Ignat, 25 cenți, toți din Calvasser; Simion Stoia, chirpar, 15 cenți, Simion Mogat, 10 cenți, Avram Wit Șmartin, Nicolae Stirb, 20 cenți, Criș; Nic. Blaga, 20 cenți, Agnita; Vasile Bogdan, 25 cenți, Frăua; N. Toma, 20 cenți, Bărghiș; Nicolae Stanciu, 20 cenți, George Bruda, 20 cenți, Ioan Suciu, 10 cenți, Buholtiu; George Mălane, Vasile Pipeleu, 10 cenți, George Pop, 25 cenți, Buholt; Simion Blaga, 25 cenți, Patrachie Băcilă, 25 cenți, Siomărtin; Niuloe Vise, 20 cenți, Ioan Albu, 20 cenți, Galați; Axente Totoiu, 10 cenți, Făgaraș; Axentea Bodolea 15 cenți, Hundrubech; Marie Siulea, 15 cenți, Daia-săsească; Zaharie Petreză, 50 cenți, Nicolae Radu, 25 cenți, Zacharie Calbează, 20 cenți, Dumitru Coman, 20 cenți, Ioan Coman, 25 cenți, Ioan Suciu, 20 cenți, toți din Trapold; Ioan Popa, 25 cenți, Ioan Timariu, 15 cenți, Frăua; Ioan Popa Iov, 25 cenți, Sâmbăta-de-jos; Constantin Moga, 20 cenți, Rod; Nicolae Rohan, 10 cenți, Șaio; Dumitru Tolciu Bogatu, 50 cenți; Dum. Coman, 25 cenți, Calvasser; Stefan Adam, 25 cenți, Bărghiș; Ioan Droșean 10 cenți, Ioan Tecan, 10 cenți, Sebeșul-săsesc; Dumitru Morariu, 10 cenți, Arpașiu; Vasian Stefan, 10 cenți, Chirlesiu; Ioan Dicu, 10 cenți, Sebeșul-săsesc; Vasile Groza, George Aron, Vasile Jumariu, din Vingard; Iohan Ludvic, Boz, Axentea Roșca, Reciu, Ioan Turcu, Vingard fiecare câte 25 cenți; Ilie Tolciu, 1 dol. 75 cenți, Nicolae Cazila, 50 cenți, Ioan Ciora, 50 cenți, din Șeica-mare; Nicola Danciu, 50 c., Șeica-mică; Dumitru Baci, 20 cenți, Agărbiș; Moise Candea, 25 cenți, Ioan Glonțiu, 15 cenți Șulumberg; Ioan Otelea, 2 dol., Andreiu Banciu, 50 cenți, Lazar Cazila, 2 dol., Isidor Morariu, 1 dol., Marie Mordășianu, Ananie Candea, Ana Căzilă, Dumitru Cazila, Nicolae Bengea, Ana Bengea, fie care câte 25 cenți, Dumitru Dan, 2 dol., Ana Dan, 1 dol., Ioan Gaban, jun. 2 dol., 50 cenți. Sofiea Gaban, 1 dol., 50 cenți, Ioan Gaban, de ziua onomastică 50 cenți. Ioan Gaban, senior 50 cenți. Moise Mordasean, toți din Șeica Mare. 25 cenți.

CRONICĂ.

Protopop nou. De protopop gr-cat. român al Turzii a fost numit dl. Iosif Costin, paroch în Sân-Petru de Câmpie și protopop onorar.

Foc în Cârța. În 13 Ian. c. s'a iscat foc în comuna Cârța (Țara-Oltului) arzând 4 șuri, pline cu nutreț și unelte economice. Focul se zice, că s'a iscat din vina unui servitor.

Inspector școlar pensionat. Din Deva se scrie, că vestitul inspector școlar al comitatului Hunedoarei, Réthy Lajos, și-a cerut pensionarea.

Arătare pe cer. Din Zvornik, orașel în Bosnia, se scrie, că în seara zilei de 12 Ianuarie c. s'a văzut pe cer un fel de stea, care sămăna cu o stea cu coadă și strălucea așa de tare, încât a luminat asemenea unei lampe electrice câteva ulițe de-ale orașelului. Fenomenul a ținut câte-va clipe.

Țara moșnegilor — este Bulgaria. Des-părțământul sanitar al ministerului de interne bu'gar a edat o statistică, din care reiese, că între 4 milioane de locuitori ai Bulgariei, trăiesc de present 330 de oameni în vîrstă de 100—110 ani. Moșnegii aceștia toți au avut traiu simplu, dinți buni și stomach sănătos.

Meseriașii români din Vêrșet au început lucrarea pentru înființarea unei societăți a meseriașilor din Vêrșet și jur. La 21 Ianuarie s'a ținut adunarea de constituire.

Omoruri în Maramureș. În comitatul Maramureș s'au întemplat în decurs de 2 săptămâni 6 omoruri. Mai de curînd a fost omorît casarul dela o mină, Csiky de un gendarm beat, fără nici o cauză. Un fecioraș de 16 ani, Gligor Drimineț a puscat în pădure pe gornicul Mihnea, care l'a aflat furând lemne. În Körtvélyes un țeran ungur și unul român a ucis pe țeranul rutean Miculanici, din pricină că acesta n'a voit să le plătească horincă. Ucigașii sunt toți prinși. — Triste lucruri.

Geloșii. Cu titlul: Geloșii. Comedie în un act, după germană de »Moșul« a apărut la tipografia A. Murășan în Brașov, o bună piesă teatrală, potrivită pentru diletanți de-ai nostri. Prețul 40 fil.

Pentru emigranții în Africa. Pentru cei-ce voiesc a emigra ca muncitori în statele Transsvall și Orange (țara Burilor) se face cunoscut, că acolo nu sunt lăsați să între aceia, cari nu știu scrie și ceti.

Bani falși. Am scris, că la tîrgul din Sibiu au fost puse în circulație bancnote false de câte 20 cor. Asemenea cas s'a întemplat și la tîrgul de vite din Deva, ținut săptămîna trecută. Căpitanul de poliție din Deva a prins doi oameni, cari aveau bani falși. Aceștia au mărturisit, că au cumpărat vite cu bancnote false de 20 cor. Apoi au spus, că ei se țin de banda de falsificatori a lui Victor Gasparides, care a împrăștiat bani falși în tot Ardealul. »Dl Victor« e cunoscut de altcum în Ardeal, cu deosebire la Românii din Câmpie și de pe Murăș și Tîrnave. Bancnotele false sunt bine imitate, numai figurile femeiești sunt puțin, abia observabil, spălăcite. Se băgăm de seamă.

Moară arsă. În Brașov a ars moara de vapor a firmei Knopp și Bilasch, împreună cu toate zidurile. Paguba e de 60 mii cor. Moara a fost asigurată.

Statistica lunii Noemvrie. Oficiul statistic din Budapesta a publicat zilele aceste datele statistice pe luna Noemvrie 1905 privitoare la mișcarea populațiunii, a căsătoriilor și a emigrărilor. Din date reiese tristul adevăr, că față de Noemvrie din 1904 sporirea sporirea naturală a populațiunii a dat îndărăpt, ear' emigrarea crește mereu.

În Noemvrie 1905 s'au născut 50,253 de copii în Ungaria, cu 8200 mai puțini, ca în Noemvrie 1904. Numărul morților a fost de 36,504, cu 3200 mai mic ca în anul 1904 în Noemvrie și astfel sporirea a fost mai mică cu 5000.

Căsătorii s'au încheiat 28,662 cu 6700 mai puține ca în Nov. 1904.

Pentru emigare s'au seos în luna Nov. 13,482 de pașapoarte, dintre cari 9618 pentru emigrare, ear' restul pentru alte scopuri (călătorii etc.) Cu pașapoartele aceste au eșit din Ungaria 17,025 de oameni. Dintre aceștia 9783 au emigrat la America, 1146 în România, ceialalți în alte țeri. Cele mai multe pașapoarte (865) s'au scos în comit. Torontal.

Cas de moarte. Subscrisele cu inimă răntă de durere în numele nostru și al celorlalți numeroși consăngeni anunțăm încetarea din viață a neuitatului și mult iubitului nostru soț, tată, frate, cumnat și unchiu Nicolau Schocander, notar în pensiune care și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, după grele și îndelungate suferințe, Vineri în 19 I. c., în etate de 54 ani și în al 28-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale neuitatului defunct s'au așezat la 21 Ianuarie n. c., la 2 ore d. a. în cimiterul gr.-or. din Arpașul-inferior. V. Ottilia Schocander n. Georgovici soție. Melania fiică.

Pușcat de gendarmi. Sâmbătă seara mai mulți oameni din Reșinar venind în conflict cu patrula de gendarmi, ce trecea prin sat, gendarmii s'au folosit de arme și din mulțime fu nimerit de un glonț Vlad Bozdoghina, om în vârstă de 36 ani, rănindu-l greu. El poate, că va scăpa cu viața. S'a introdus cercetare.

Sfârșitul împăciuirii. În comuna Szánthalma (Ungaria) tinerețel ȋeran a făcut o petrecere, la care feciorii s'au încăierat la bătaie. Primarul (birăul) comunei a mers între bătași și a voit să-i împace. Atunci feciorii cu toții au năvălit asupra primarului, l-au doborât la pământ și l-au bătut până ce și-a dat sufletul. Ucigașii au fost prinși.

Luptă cu un porc sălbatic. În valea Muiței din munții Bistriței doi vânători, Ioan Tomoroga și Todor Dura, s'au întâlnit cu un porc sălbatic, care a atacat cu furie întâiu pe Tomoroga, apoi pe Dura, rănindu-i pe amândoi. Dura a voit să se urce în un arbore, dar țeara l-a apucat de picior și l-a mușcat, așa că bietul om a căzut jos fără viață.

Petrecere în Tihău (I. Jibău), împreună cu concert declamatoric-teatral a fost a treia-zi de Crăciun, aranjată de tinerimea română (plugari) din Tihău. Pe lângă partea bună și plăcută, petrecerea a avut și scăderi — după cum ni scrie, — anume corurile mixte au fost slabe, inteligință a fost puțină, dar cea mai mare scădere a fost, că din țeranii noștri numai puțini au fost lăsați să intre în sală și mulți stăteau pe la ferești — lucru destul de slab. Intratele au fost 45 cor. Intre dame au fost și doue în mândrul nostru costum național.

Foi nouă. Afară de foile nouă, ce le-am amintit în nrii trecuți, au mai apărut și reapărut:

• Meseriașul foaie pentru meseriași; iese de două-ori pe lună în Lugoj.

• Revista Bistriței, foaie săptămânală, redactată de un comitet. Prețul 8 cor.

• Controla, apare de două-ori pe săptămână în Timișoara. Prețul 12 cor.

În total ies acum la noi 40 foi românești.

Pentru cei cari nu umblă la biserică. În Salurn (Austria) a reposat săptămâna trecut un bocătan, dar preotul catolic din sat a voit să-l înmormenteze, din pricină, că reposatul nu prea umbla la biserică. Familia s'a plâns la vlădica și acesta a poruncit preotului să facă înmormântarea. Preotul s'a supus, dar înainte a poruncit să sape groapa la o adâncime de 9 pași, în loc de 6 ca de obicei. Numai mai târziu s'a știut, de ce a pretins aceasta preotul. Adecă pământul din cimiteriu este sfințit numai până la o adâncime de 6 pași și așa el și-a ajuns scopul, că reposatul n'a fost așezat în pământ sfințit.

Feare ucise în 1905. În comitatul Sibiiului au fost ucise în anul trecut 19 lupi, 5 urși, 66 porci sălbatici, 90 de scroale și 55 de porci sălbatici.

Rășcoală de băieși. În localitatea de mine Ferdinansberg (comit. Caraș-Severin) s'au răsculat băiași pentru un soț al lor, care a

fost dimis din slujbă și apoi prins pentru agitație. Rășculași au mers la primărie să-l scoată din prinsoare și să zice, că au pușcat din revolve asupra primăriei. Gendarmii văzându-se amenințați, au tras trei salve, ucizând 8 lucrătorii și rănind pe mai mulți. Intre cei morți sunt trei Români. S'a introdus cercetare.

Logodne și cununii. Lucreția Imbuza (Gherla) și Alexandru Pop (Aghireș) logodiți.

— Mărioara Frăcia (Tilișca) și Ioan Domnar (Ludoș) își serbează cununia Duminecă în 4 Febr. c. în biserica gr.-or. rom. din Tilișca.

Prigonire. Procurorul din Bistrița eșind zilele trecute în comuna Zagra (I. Năsăud) a făcut perchișiție în biblioteca harniceii însoțiri de cetire de acolo și a confiscat câteva cărți și broșuri. Cărțile confiscate sunt din România, dar nu sunt oprite la noi. Să vede, că voinicosul procuror s'a spăiat de titlul lor. Și cum nu, când între ele este și Istoria lui Mihai Viteazu....

Din tractul M. Oșorheului. În tractul gr. or. român al M. Oșorheului se află parohia Egerseg, cu trei filii: Podeni, Remetea și S. Craiu. Oamenii din materă și filii și-au zidit împreună în Egerseg o biserică de peatră, jertfind fiecare după putință. Acum vener. Consistor din Sibiu a hotărât să despartă de Egerseg filiile Podeni și Remetea și să le afilieze la parohia M. Oșorheului. Hotărîrea aceasta s'a publicat poporului în biserica din Egerseg a doua zi de Crăciun și a cauzat mare supărare și tulburare între credincioși. Nu știm, ce a îndemnat pe mai marii bisericii a lua aceasta hotărîre, dar noi, împreună cu poporenii noștri de acolo, îi rugăm să revie asupra hotărârii și eventual să o schimbe, lăsând și pe mai departe toate trei filiile la Egerseg, ca tulburarea din popor, care poate fi păgubitoare bisericii, să se liniștească.

Nenorocire. În o baie de peatră din hotarul comunei Ohaba (I. Făgăraș) patru oameni cu numele Stan Bucur, Iosif Lup, George Bucur și George G. Bucur, scoteau în 16 Ianuarie c. peatră pentru zidit. De-odată s'a surpat o mare cantitate de pământ și apucând picioarele lui George G. Bucur, îi le-a strivit, încât nefericitul a murit în câteva oare.

A mânca, a bea și a dormi bine. vrea fiecare om. Ce rău deci le poate merge aceluia, cari nu pot după poftă nici mânca, nici dormi, nici lucra. Capabil de lucru și dornic de viață numai așa poate fi omul, dacă are apetit bun, mistuire regulată, pe scurt are un stomach sănătos și bun. Cine ține stabil în casă picurii de stomach veritabili ai lui Brady, cunoscuți sub numele de picurii de stomach de Mariazell, și-i folosește, rămâne scutit de ori-ce indispoziții neplăcute de stomach, perturbări de mistuire, lipsa de apetit, constipație, arsură în stomach și de boalele ce urmează și se desvoaltă din un stomach bolnav, cum sunt: durere de cap, greață, vânturi, dureri cu sgăriuri; natural, că trebuie să fim siguri de falsificații, să cerem espres numai picurii de stomach ai lui Brady sau să procurăm, ca să fim de tot siguri, picurii de stomach ai lui Brady direct la fabricant, farmacia la »regele Ungariei« a lui C. Brady, Viena, I. Fleischmarkt Nr. 52, de unde se trimit 6 sticle cu 5 Cor. 3 sticle duble cu Cor. 4.50, franco, fără a avea alte spese.

277 6-10

Producțiuni și petreceri.

În Turnișor.

Tinerimea din Turnișor (I. Sibiu) va aranja a producțiune teatrală împreună cu joc, Duminecă în 15/28 Ianuarie 1906, în sala școlii române din Turnișor. Să vor juca: Drumul de fer, comedie într'un act de V. Alexandri și Ruga dela Chiseteu, comedie populară de I. Vulcan. După producțiune urmează joc.

În Cristian.

În Cristian (I. Sibiu) se va ținea producțiune școlară împreună cu teatru Duminecă în 28 Ian. a. c. st. n. în localul școlii rom. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare: benevol. Venitul e destinat pentru biblioteca școlară.

În Gherla.

Inteligența română din Gherla și jur aranjează o petrecere cu dans, în 4 Februarie n. c. în Gherla. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr.-cat. din Gherla și în a Reuniunii inv. rom. gr.-cat. din jurul Gherlei.

Emulsiunea lui Scott

este o emulsiune din cel mai bun ulei de ficat de pește medicinal din Norvegia, amestecat cu Hyphosphite de calciu și natron. Se folosește pentru toate scopurile, pentru cari se întrebuițează până acuma uleiul de pește obișnuit. Deoarece emulsiunea lui Scott descompune untura în picături cele mai fine și o disolvă deopotrivă (cu ajutorul procedurii lui Scott) uleiul de pește preparat în forma aceasta este mult mai ușor de mistuit, ca în modul cel vechiu de până acuma. Afară de aceasta Emulsiunea lui Scott este cu gust și nu conține gustul grețos al uleiului de pește obișnuit. Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurii veritabile al lui Scott.

Se poate cumpăra în toate farmaciile.

Cu provocare la »Foaia Poporului« și trimițând 75 fileri în mărci postale se trimite sticle de probă franco dela

Dr. EMIL BUDAI, »Farmacia orașului« BUDAPESTA, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul unei sticle originale: cor. 2.50.

24 1

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

G. G. în Sebring Ohle. Abonamentul o fost numai până la sfârșitul lui Oct. Acum merge din 1 Ian.

I. H. Aschil. mare. 4 cor. 40 e abonamentul pe un an; pentru Călințar trimite dessebit (în timbre) 45 fil.

Mostar. În nr. viitor.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Grija femeii este pentru binele familiei!

Kathreiner
cafea de maltă Kneipp

prin modul de producere a lui Kathreiner este gustoasă, ajută sănătății și e ieftină, ofere deci cele mai neprețuite avantaje pentru ori-care economie casnică!

La cumpărare să se accentueze espres numele Kathreiner și să se ceară numai pachete originale cu marca de scutire preotul Kneipp.

Eftin de minune!

500 bucați ou fi. 1.85.

Un ceas de minune și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil set de cravată cu brillant-simili; un inel aurit cu piatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-dublă, 6 bucați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de soris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbatilor renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 bucați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oală cu orologiul care singur prețuiește acești bani, costă numai fi. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convins, se trimite numai decât îndrăpt bani. 9 1-1

Gratis

O cumpănă economică!

276 10-15

Din depositul meu de fabrică prea plin trimit fabulos de ieftin articli mei de argint-Mexico de renume universal și pentru calitatea lor eselență iubiți în general, și anume:

- 6 buc. cuțite de masă de arg.-Mexico
- 6 » furculițe de mâncat » » »
- 6 » linguri de supă » » »
- 12 » linguri de cafea » » »
- 6 » cuțite escelente de desert,
- 6 » furculițe escelente de desert,
- 1 lingură de scoș supă de arg.-Mexico
- 1 lingură de scoș lapte » » »
- 2 feșnice pt. masă de salon foarte eleg.
- 46 bucați la oală numai fi. 6.50.

Fiecare cine comandă mai primește afară de aceasta ca premiu o cumpănă economică, cu măsurare garantat esactă și cu forță de purtat de 12 Kgr. total gratis

Argintul de Mexico este un metal alb, pentru durabilitatea și calitatea escelentă a lui se dă o garanță în scris pe 25 ani. Expediția, dacă se trimite bani înainte sau cu rambursă, prin depositul european

Întreprinderea MANHATTAN

Budapesta VIII., strada Bezeredy 3

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de iarnă

noutățile

soase chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

14 3-

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9 60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 11 2-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.
posta Pilsen, Boemia.

ATENȚIUNE!

4 perechi de ghetă numai cu fi. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități de articli de ghetă, cât timp ține proviziunea, se vinde pe preț de nimica. 1 pereche de ghetă pentru domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră, cu șinoare, l. calitate, galoșăți, cu talpă bătută cu cuie, mai departe 1 pereche de ghetă de modă pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte elegante, fasonul cel mai nou, tare, căptușii cu materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte dragă și ușori. Mărimea după centimetri. Toate 4 perechile costă numai fi. 2.80. Espedarea se face trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Esportul de ghetă S. URBACH

Cracovia Nr. 286.

29 1-

Schimbul se primește, și banii se retrimite fără uminare astfel că risicul e cu totul eschis.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură clavierele cu mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianisti, cari știu prețul modului de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor externe, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, Plața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit claviere folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în execuția cea mai solidă.

170 18-

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a firmei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fie-care obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la

cerere gratis și franco. 24 46-52

Nr. 2127 A. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 2127 A.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu — Nagyszeben,

strada Rosenfeld Nr. 21 și strada Faurului Nr. 12.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

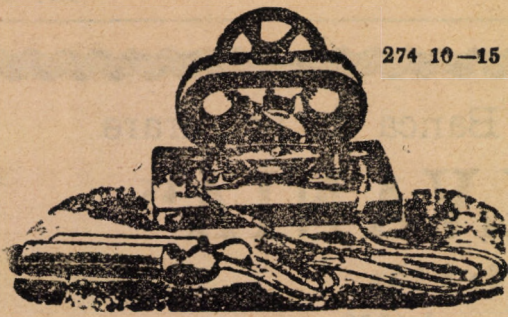
34 25-

și anume per 100 litere-grade:

- I-a rafinată 96% . . . cor. 160.—
- II-a rafinată 96% . . . » 158.—
- III-a rafinată 96% . . . » —
- Spirt crud (articlu de faină) 90—91% cor. 162.—
- Spirt crud (articlu incins) 90—91% » 158.—
- Spirt crud (art. de crumpene) 90—91% » 154.—

Licieruri, rumuri, rachiiuri calitate obicnuită la cumpărare de 26 litre, 1 litră = cor. 1.

Crumpene se cumpără aici întotdeauna.

274 10-15

„ELECTROPHOR“

Extindere și prelungirea vieții prin aparatul original american electro-medical, spre folosința proprie.

Electricitatea este viață!

Toți oamenii slabi nu-i putem îndestul sfătuia folosind acest aparat electric, de oare-ce electricitatea întărește nervii, renouă sângele, agerește simțurile, contribuie la activitatea normală a sângelui și a sistemului nerval, previne celor mai multe boale.

Așa vestește Dr. Bourg, membru al facultății medicale din Paris: nu numai podagra, reumatismul, agăriurile, histeria, astma s'au vindecat în sute de cazuri prin electricitate și în toate cazurile s'au ușurat, unde s'a folosit de geaba arta medicală, ci anumite toate îmbolnăvirile de nervi, durere de cap, coșci, tuiutul urechilor, lipsa de somn, hipohondric, în special la hemoroide, întră o ușurare ca prin farmec după câteva zile, une-ori chiar după câteva ore și cu deosebire la boale femeiești dureroase bolnavii au aflat aproape cu siguranță vindecare și ușurare și pentru femei în stare binecuvântată. Prețul aparatului mic complet 20 cor. (Numai pentru cei foarte simțitori). Prețul aparatului mare complet 30 cor. (Pentru vindecarea boalelor cerbicoase). Expedarea încează trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Întreprinderea ELECTROPHOR

Budapesta VIII., strada Bezeredy 3.

Ocasiune rară!

4 perechi de ghetete numai cu fl. 2.90

din cauza de cumpărare a unei mari cantități se vând cât timp ține provizia, pe preț de nimica. 3 perechi de ghetete pentru domni și 1 pereche pentru dame, de piele brună sau neagră, cu și moare, cu talpă bătută tare cu cuie, fasonul cel mai nou, mai departe 1 pereche de ghetete de modă pentru domni și 1 pentru dame, elegant provăzute, foarte drăgălași și ușor de purtat, toate 4 perechile numai cu fl. 2.90. Când se procură e destul a se da lungimea. Expedarea cu rambursă

Casă de export de ghetete

A. GELB, Cracovia Nr. 51.

Schimbul se primește sau banii se returnează, astfel că riscul e cu totul eschis. 28 1-

13-18-52

Crema-Mitin a Drului Jessner

face o piele netedă și mlădioasă, crează un teint delicat, pătrunde ușor prin piele fără a lăsa resturi de grăsime. Prețul unei fligea cor. 1.50; șatula de tinichea 40 bani.

Pasta-Mitin a Drului Jessner

are efect excelent asupra pielii grase, umede, lucitoare, iritabile, iroșite, freceate. — La ungere e de colorarea pielii.

Inghet-Mitin a Drului Jessner

nu poate lipsi în anotimpul friguros, delatură de tot iritarea de mâncărime la umflături de degerare, le vindecă în timp surprinzător de scurt. Prețul pro tub cor. 1.20.

Depot:

Gustav Meltzer, deposit-central
strada Gușteritei 25.
Parfumerie, str. Cienădiei, edific. comandei de corp.
Filială, Piața mică 29.

Fabrică chimică Krowel & Co, G. m. b. H.

Köln pe Rin. 301 2-12

Giuvaergiu și graveur A. MORAWETZ

Strada Cienădiei 14. SIBIU Strada Cienădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

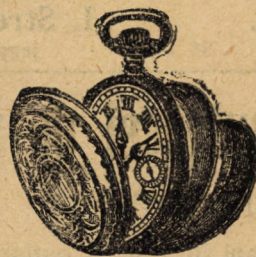
Deposit de **gluvere, aur, argint și argint de China.**

= Cea mai renumită negustorie de aurărie. =

Deposit de **orologie de Geneva** de aur și argint de cele mai fine pentru domni și dame.

Atelier propriu pentru lucrări nouă și reparaturi. 15 3-

= Serviciu real. Garanță conștientă. =

CEA MAI MARE INVENȚIE

al noului secol

costă numai

fl. 2.55

orologiu de buzunar nickel-remon-toir, inventat tocmai acum, marca „System-Reskopf Patent“, cu un mecanism de 36 ore și arătător de secunde, lumina clar, cu mers exact pe minută, cu garanță de 3 ani. Un lanț elegant de orologiu și 5 obiecte de lux se alătură gratis.

În caz de neconvenire banii retour, astfel riscul e eschis. Expedarea cu rambursă sau trimițând prețul înainte, se face prin 266 9-20

M. J. HOLZER

deposit de fabrică en gros de orologie și articli de aur, Cracovia, Oest. Dietels-gasse 73. St. Sebastiangasse 26.

Furnizorul oficialilor ces. reg. de stat. Preț-curante ilustrate de orologie și articli de aur, gratis și franco.

Agenci se caută.

Asemenea anunțuri sunt imitații.

Agentura Unio și întreprindere comercială

Brașov, strada Porții 16.

Căutăm spre cumpărare păduri și moșii, fără considerare la mărime și calitate, mai departe cumpărăm drepturi de părți proporționale de pădure, mine, anticități de aur și argint, cum și alte obiecte, de însemnătate istorică.

Mijlocim cumpărarea și vânzarea a tot felul de imobile, de moșii, păduri, case și alte intravilane, mai departe produse, poame, animale de casă, cum și neguțătorii, fabrici, mori etc.

Mijlocim și esarëndarea de moșii, fabrici, mori, mine, neguțătorii.

Dela firme de fabrici avem reprezentanță directă pe întreg teritoriul Transilvaniei pentru drept de vânzare, exclusiv de case, automobile, biciclete simple și cu motori, mașini agricole, articli tehnici, curele de mașini, uleiuri, mașini de cusut și de scris, mobile, instrumente musicale, icoane de părete, arme de vânat și juvaere — cari articli se pot cumpăra prin mijlocirea noastră cu numărare sau pe rate.

Luăm asupra noastră schimbarea de mașini vechi cu nouă, cum și mijlocirea de împrumuturi ieftine pentru cumpărare de mașini agricole.

Mijlocim aranjarea de biblioteci de casă pe lângă plată în rate.

Mijlocim pe lângă condiții foarte avantajoase împrumuturi cu amortisație pe case și moșii, cum și convertirea de datorii vechi.

Primim însărcinarea de-a procura ori-ce articli nenumiți aci, de lipsă pentru moșii sau comercianți.

Dăm ajutor la afaceri de asigurare pentru încheierea de asigurări pe viață, contra focului, contra nenorocirilor, cu un cuvânt ori-ce asigurări, pe lângă apărarea necondiționată a intereselor partidei, ce e a se asigura.

La afaceri de procese, ce se pot ivi în jurul asigurărilor sau la ori-ce ram de vânzare și cumpărare sau la învoieli luăm asupra noastră întreprinderea iuriconsultului nostru, pe lângă asigurarea de rezultat favorabil până la posibilitate.

La întrebări în ori-ce direcție servim întotdeauna punctual gratuit cu deslușiri detaiate.

Cu deschiderea întreprinderii noastre am corespuns dorinței publicului și în timpul scurt, de când esistăm, am dus la îndeplinire bună însărcinări însemnate în toate direcțiile. Cerem și pe mai departe spriginul onor. p. t. public, în schimbul căruia și noi ne vom da silința, ca și până aci, a corespunde în toate privințele pretensiunilor onor. public.

285 7-

Arverési hirdetmény.

Szebenvármegye Zsinna község határában zsinnai községi iskola tulajdonát képező „Dealu-lunge” nevű erdőrezben engedélyezett mintegy 848 kat. hold területen lévő 12,211 köbméter bükkhasábjának és 3053 köbméter bükkdorongjának alkalmas tűzifa f. é. február hó 18-án d. u. 2 órakor Zsinna község-házánál zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kiküldési ár 12822 Kor. 60 fil.

Bánatpénz 1282 Kor.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek a szerdahelyi m. kir. erdőgazdálkodásnál és a községi előljárásnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Zsinna, 1906 évi január hó 17-én.

A községi előljáróság:

Panfilie Bestu.

I. Streulea

26 1—3

jegyző.

Caut un învățăcel de faur

27 1—2

(ferar),

în vîrsta dela 14 ani în sus, de naționalitate română.

IACOB GREAVU

măestru ferar

Oena-Sibiului, Ulița-mare Nr. 500/a.

De închiriat.

Două odăi frumos mobilate, cu anti-gambra, în palatul Habermann sunt de închiriat numai decât. Informații mai de aproape la portir.

23 2—2

Trei florini

costă un pachet postal de 5 chilo bruto

rămășiță-săpun

frumos

sortat de

viorele, roza, heliotrop, mușus, mărghăritele, flori de persee etc. 275 10—15

Espedare cu rambursă prin

Întreprinderea Manhattan

Budapesta VIII., strada Bezeredy 3.

Cum în general e cunoscut, cele mai bune

lumini de ceară pentru biserică,

cum și

alte lumini de ceară, stearin, paraffin și pentru economie,

mai departe

lumini de ceară subțiri (sirmă), lumini pentru pomeană, tămâie

și smirnă,

de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai ieftine se capătă la

292 7—

Fabrica de lumini și săpun a lui

GUSTAV MELTZER

Strada Gușterii Nr. 25.

Filială: Piața mică Nr. 29.

Sibiu (Nagyszeben).

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai

căpeta vre-odată durere

de dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru trimitere franco 95 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cîsnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ounei 2; farmacia Teutseh; Meltzer, str. Gușterii și str. Cîsnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: farmacia Lederhinger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătită. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite sticle cu 5 cor. 20 fil. franco.

2 3—

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

17 9—52

intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 83,697.147 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții: 9,093.949 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 8,853.280 c. pentru capitale asigurate pe viață 3,330.658 c.

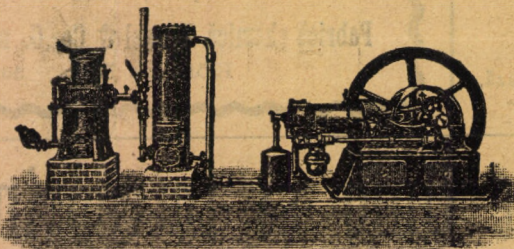
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

LANGEN și WOLF

fabrică de motoare în Viena

cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei.

Motoare originale „Otto” și locomobile pentru benzin și petrol, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antrachit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sînt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1½—2½ fileri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslușiri, descrieri și figuri, cum și preliminare de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

Sibiu, Poarta-Cîsnădiei.

22 1—

Preste 300 de distincții înalte. Preste 30.000 motoare originale „Otto” în minare.

Condiții de plată favorabile. Garanția deplină și serviciu culant.

Nu mai este beție

dacă folosim praful Zoa, despre care au sosit din voie liberă mii de scrisori de mulțumită.

Praful Zoa se poate da în cafea, teie, în mâncare ori spirtuoase, fără ca să fie lipsă să știe cel-ce bea. Este absolut restricțios.

Praful-Zoa plătește mai mult decât toate vorbirile din lume despre abținută, de oare-ce el are efectul miraculos că face nesuferite beutorului spirtuoasele.

Zoa are efect așa de lin și sigur, încât îl poate da femeia, sora sau fiica fără ca să știe cel-ce îl ia și fără să aște, că ce i-a cauzat îndreptarea.

Zoa a împecat earăș mii de familii, a salvat mii de bărbați de rușine și desonoare, cari apoi au devenit cetățeni valoroși și oameni harnici de afaceri. A condus pe mulți tineri pe calea bună la noroc și a lungit viața la mulți oameni cu mai mulți ani. Prețul unei doze îndestulătoare pentru cura deplină cor. 10. Expediție discretă, liberă de porto, cu rambursă sau trimițând banii înainte. Comarnde au a se adresa la depozitul general al

275 10—15

Întreprinderii Manhattan, Budapesta VIII., str. Bezeredy 3.

Cerneala de imprimat E. T. Gleitsmann, Dresda — Budapesta.